

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő:

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Huszonkettődik évfolyam. X. füzet. 1883. Októberhó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Hold-utca, 21. szám, II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az első erdőőri szakiskola.

Irta : Horváth Sándor.

Négy nappal Szeged újjá születésének lelkes ünnepéye előtt, melynek örömeit oly hálás érzéssel osztá meg felséges királyával a nemzet, nyílt meg e város határában az első magyar erdőőri szakiskola.

Örömmel jegyezzük fel e tényt az erdészet történetirója számára, mert szakunk egyik legrégibb és legsürgősebb óhaj-tásának teljesülését látjuk benne.

A magyar erdészet hála a törvényhozás bölcs figyelmének, melyben érdekeinket részesíti, és hála a kitünő vezetésnek, mely önzetlen törekvéseinknek irányt szab, néhány év óta a biztos felvirágzás útján halad. Az erdőtörvény üdvös intentioit tartva szem előtt, napról napra új alapokat igyekszik lerakni jövő fejlődése számára s bár munkájának még csak kezdetén

áll, már is számtalan eredményét láthatjuk fáradozásának azon hasznos alkotásokban, melyek 1880-ik év óta létrejöttek.

E hasznos alkotások közé sorozzuk mi a szegedi erdőőri szakiskolát is, mely ez évi októberhó 10-én kezdte meg működését azon szerény, de fontos hivatással, hogy az erdőbirtokosok egyik legégetőbb szükségén, a szakképzett műszaki segédszemélyzetben érzett általános hiányon, telhetőleg segítsen.

Nagy és fontos feladat ez, mert az erdőszetnél a jó segédszemélyzet nélkülözhetetlen feltételét képezi az előhaladásnak. Az erdőgazdaság természeténél fogva külterjes; kezelésénél költségesebb szellemi munkaerő csak kis mértékben alkalmazható, úgy, hogy a magasabb szakképzettséggel bíró erdőtiszteknek, ha a tervezés és intézés feladatát betölteni kívánják, nemcsak a kisebb üzemi munkálatok végrehajtását, hanem igen gyakran még az olyan fontosabb műveletek vezetését is alárendelt közegeikre, az erdőőrökre kell, hogy bizzák, melyek gyakorlati ügyességen kívül bizonyos fokú önállóságot és szakértelmet is megkívánnak. Működésük ennél fogva valóban eredményes és valóban kielégítő csak akkor lehet, ha a segédszemélyzet, melyre támaszkodniok kell, értelmes, képzett és megbízható.

E képzettséget eddig a mi erdőőreink egyedül a gyakorlatban szerezhették meg s ép ezért csak kivételes esetekben sajátíthattak el annyi ügyességet és önállóságot, a mennyit a jó erdőőrtől viszonyaink között megkívánni lehet. A nagyobb erdőbirtokosoknak még csak tűrhető volt e tekintetben a helyzete, mert a nagyobb uradalmak sokoldalú viszonyai között még a legegyszerűbb előképzettséggel sem bíró suhancz is eltanulhatta időnként a teendőket gyakran ismétlődő megszokott nemeit, de a kisebb erdőbirtokosok, kik teljesen rendezetlen

viszonyokkal küzdöttek vagy a külső viszonyok követelményeinek megfelelően, gazdaságukba hasznos ujitásokat szándékoztak meghonosítani, alig számíthattak az ily személyzet segítségére s ha tervüket mégis keresztül vinni akarták, minden egyes esetben erdőőreik fáradságos betanításával kellett, hogy kezdjék munkájukat. Hogy ez a körülmény mily súlyos akadályát képezte eddig hazánkban az előrehaladásnak, hol a legtöbb erdőbirtok ugyyszólva csak most rendezkedik be az okszerű gazdálkodás elvei szerint — úgy hisszük — nem szükséges hosszasan bizonyítgatnunk. Jól érezték ezt már a múltban is azok, kik hazánk erdészeti viszonyai iránt érdeklődtek, úgy, hogy már az ötvenes években erős mozgalom indult meg az erdőőri szakoktatás szervezése érdekében.

Az akkori törekvések azonban, mint könnyen megérthető, eredménytelenül végződtek, különösen miután maguk a szakemberek sem mindenben értettek egyet, a befolyásos körök pedig sőt maguk az erdőbirtokosok is keveset törődtek az erdészeti érdekekkel.

Később az országos erdészeti egyesület karolta fel az ügyet s hosszas fáradozás után 1878-ban sikerült is kieszközölnie legalább annyit, hogy az államerdészet rendezett belterjes uradalmaiban a gyakorlati oktatással rendszeresebb kísérletek tétettek, s hogy kedvező és méltányos feltételek mellett egyuttal a szomszédcs erdőbirtokosoknak is alkalom nyújtatott arra, hogy erdőőreiket kiképeztessék. Az eredmény azonban, mely a kormány ezen üdvös intézkedéseit kísérte, mint előre is látható volt, inkább csak az állami birtokoknak, s azok közvetlen környezetének válhatott hasznára. A képzett erdőőrök száma, mint az erdőőri szakvizsgák fokozódó sikere bizonyítja, jelentékenyen emelkedett ugyan, de a vizsgázott erdőőrökből vajmi kevés jutott a kisebb birtokosoknak. Pedig

a szükség épen ezeknél a legégetőbb, mert a kisebb birtokosok vannak szakképzett tisztekkel is legszűkebben ellátva. Ezért az országos erdészeti egyesület, nagyérdemű elnökének Tisza Lajos ő excellentiájának kezdeményezésére, 1881-ben ismét kezébe vette az ügyet s egy kimerítő emlékiratban nemcsak általánosságban ajánlta figyelmébe a kormánynak azon érdekeket, melyek az erdőőri szakoktatás rendszeresítését sürgősen szükségessé tették, hanem egyszersmind a megoldásra nézve is részletes javaslatot terjesztett elő.

Az erdészeti ügyek ebben az időben már a földművelési miniszterium kebelében egyesítve minden irányban gyökeres újjászervezés alatt állottak; egyesületünk tehát bizton számíthatott arra, hogy szerény javaslata, nemcsak beilleszthető lesz abba a nagyszabású programmba, mely az erdőgazdaság emelését célzó újításokat és üdvös intézkedéseket magában foglalta, hanem egyszersmind oly szükséges kiegészítő résznek is tekintetik, melyet a földművelési miniszterium különben sem mellőzött volna. — E reményében az országos erdészeti egyesület nem is csalódott, mert mint ma már a szegedi iskola ténynyé vált megnyitása is bizonyítja, az erdőőri szakoktatás rendszeresítése hazánkban is a sürgős teendők közé soroztatott s daczára a pénzügyi viszonyok által támasztott nehézségeknek, sikeres foganatosítása meg is kezdetett.

És ez a tudat annál örvendetesebb szakunkra nézve, mert azok, kik a mostani körülményeket ismerik, igen jól tudják, hogy már az első kezdet, a szegedi iskola megalapítása is oly nehézségekkel volt összekötve, melyeket még az erdészeti ügyek mostani vezetőjének ismert erős akarata s minden rendelkezésre álló eszközt felhasználni tudó bölcs előrelátása is csak hathatós külső támogatás mellett tudott ily gyorsan legyőzni.

Az elismerés e támogatásért első sorban itt is az erdészet ügyének oly sok érdemben gazdag barátját, Tisza Lajos szegedi kir. biztos ő nagyméltóságát illeti, ki Szeged újjáteremtésének nehéz munkája közepette is készséggel vállalta magára nemcsak az új intézet felépítésének és berendezésének gondjait, hanem Szeged város hozzájárulásának kieszközlését is, mely nélkül bizonyára évekkal odáztatott volna el a célba vett feladat megvalósítása. A miniszteriumnak ugyanis e célra egyedül az országos erdei alap ez idő szerint még korlátolt jövedelme állott rendelkezésére s ez is csak részben úgy, hogy a tetemes alapítási költségek legfeljebb csak évek múlva lettek volna előteremthetők, ha Szeged sz. kir. város nemes áldozatkészséggel az intézet számára szükséges erdő, csemetékert és belsőségek ingyen átengedése mellett az építkezési költségeknek majdnem felerészét magára nem vállalja, s ha ugyancsak Szeged és Szabadka szab. kir. városok a tanulók ellátási költségeinek viseléséhez is hozzá nem járulnak jelentékeny alapítványaikkal.

Csak így, e hathatós támogatás mellett jöhetett létre már ez évben az első erdőőri szakiskola, mely czélszerű vezetés mellett bizonyára új lendületet fog adni a fátlan alföld ma még ezer akadálylyal küszködő erdősítési törekvéseinek.

Őszinte elismeréssel adózik ezért az erdészet minden híve a fényes siker részeseinek s bizonyára melegen átérzi minden köszönő szavát azon lelkes beszédnek, melylyel szakunk vezetője, Bedő Albert országos főerdőmester októberhó 10-én Tisza Lajos szegedi kir. biztos és országos erdészeti egyesületi elnök ő exciája, továbbá Kállay Albert belügyminiszteri osztálytanácsos, Rozinszky Béla kir. alerdőfelügyelő, Révész Károly intézeti főerdész, Szeged és Szabadka városok képviselői s több mások jelenlétében az intézetet megnyitotta s mely egész terjedelmében így hangzik:

„Földmivelési miniszter úr ő nagyméltóságának megbizásából van szerencsém e helyen a czélből megjelenni, hogy az országban most felállított első erdőőri szakiskola megnyitását teljesítem.“

„Szerény, de azért örökre emlékezetessé váló ünnepélye ez a nehéz küzdelmek közt fejlődő magyar földmivelési élet körében most hajnalát élő erdőgazdaságunknak. És éppen, mert e nap ünnepélyességét szívem oly kiváló mértékben érzi át, legelső kötelességemnek ismerem a hálás tisztelet áldását kívánni törvényhozásunkra, melynek bölcsessége az erdőtörvényt megalkotta, s ennek alapján a földmivelési miniszteriumnak az eszközöket ez intézet felállítására megadta. Miniszter úr ő nagyméltósága köszönetét kell tolmácsolnom a királyi biztos úrnak, Tisza Lajos ő nagyméltóságának, ki a kormányt ez intézet létesítése érdekében fáradhatlan buzgó odaadással, tanácsával és munkájával egyenlő mértékben támogatta; ugyancsak miniszter úr köszönetét kell kifejeznem Szeged szab. kir. város törvényhatóságának azon nagylelkű és hazafias bő áldozatkészségeért, melyet az intézeti épületek költségeinek részbeni viselése s az intézet számára szükséges erdő és földterületek birtokba adása által, az erdészeti szakoktatás ügyének hozott; nemkülönben Szeged és Szabadka sz. kir. városoknak az intézeti tanulók egy részének ingyen való elláthatására tett alapítványaikért, valamint végül az országos erdészeti egyesületnek, az intézet szervezése körül tett javaslataiért és szakértő üdvös tanácsaiért.“

„A most megnyitandó intézetnek minél üdvösebb fejlődését óhajtva, azt a képviselői által itt jelen lévő erdészeti bizottság becses figyelme kiváló tárgyául kívánom ajánlani; s kérem, hogy a maga részéről is örködjék annak érdekei és hivatásának betöltése körül.“

„Most Önhöz fordulok főerdész úr, kit földmivelési miniszter úr ő nagyméltóságának bizalma ez intézet ügyeinek közvetlen teljesítésével s az ahoz tartozó erdőgazdaság kezelésével ruházott fel. Szép és nemes feladat ez, melynek megoldását a bizalom egyfelől az ön kezébe helyezte; de nem is kételkedem abban, hogy ha ön az alföldi erdőgazdaság viszonyait és szükségleteit, annak természetébe és alapfeltételeibe behatolva kellően megismeri, akkor az ön szakértő tapasztalata kétségtelenül megtalálja azon helyes irányt, melynek követésével megfelelően azon várakozásnak, melyet a magas kormány és erdészeti szakunk ez intézet életéhez köt. Nem üvegházi növényt óhajtunk ez intézetben birni, melynél a valódi értéket a reá fordított költségek aránytalanul túlhaladják, hanem a gyakorlati erdőgazdaság igényeinek kell ez intézetnek minden tekintetben megfelelni, a felesleges költségektől ment, helyes, okszerű és jövedelmező kezelésre példát adó erdőgazdálkodásnak kell itt gyakoroltatni.“

„Végül nektek ez intézet tanulóinak kötelességtekké teszem a szorgalmas és buzgó igyekezettel párosult tanulást, a reátok bizott munkák feltétlenül pontos teljesítését, és minden lépésetek vagy cselekedeteteknél a tántorithatlan igaz hűséget, mert ha ezeket ez intézetben megszoktátok s innen eltávozva is, akként viselitek magatokat, akkor a tisztességes polgári megélhetés anyagi eszközeit, mint a becsületes munka háladatos gyümölcsét és legjobb jutalmát fogjátok birni.“

„Adja a Magyarok Istene, hogy az ország ezen első erdő-
őri szakiskolájában, melyet ugyancsak az első országos főerdő-
mester nyit meg, a magyar erdészek évezredekén át és az
idők végtelenéig hirdessék az erdészet tanításait, adja Isten,
hogy ez iskolának hazánkban még számos hasonló társa legyen,
mert ha az ország minden erdejénél a mívelési és használati
munkák teljesítése körül oly erdőörök fognak munkálkodni,

mint a minőket ez iskolában nevelni kívánunk: akkor az esőtoszlató kopár homokterületek helyét áldástadó erdők fogják elfoglalni, s a távol hegységek megrontott erdei is viruló állapotba jövén, sem a Tisza, sem a Maros, sem a Duna, sem a Vág, sem az Ipoly, sem a Hernád vizének medrei nem fognak oly rohamosan emelkedni, mint ez most történik és a vízvész okozta romjaiból most szép jövőre kelő Szeged szab. kir. városa is hazánk örömeire örökre virágozni fog, s vele együtt ez erdőőri szakiskola is, melyet ezennel megnyitottnak nyilvánítok.“

E lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után az országos erdészeti egyesület nagyérdemű elnöke, Tisza Lajos ő excellentiája, mondott hatásos szavakkal köszönetet a kormánynak azon buzgó tevékenységeért, melylyel egyesületünk kérelmére az erdőgazdaság ezen fontos kérdését ily sikeresen megoldani sietett s majd Pálffy Ferencz polgármester tolmácsolta Szeged háláját az első erdőőri szakiskolának e város határában történt felállításáért.

Az erdészeti közönség, mely a kormány e hasznos alkötésének jótéteményeit élvezni fogja, bizonyára őszintén részt vesz az elismerés ezen adójában s nem kétkedünk, készséggel juttatja ki abból az erdészeti ügyek vezetőjének is azt a részt, mely az ő kiváló érdemeit e mostani siker elérésében is oly méltán megilleti. Hisz első sorban az ő fáradhatlan tevékenységétől s előrelátó gondoskodásától remélhetjük azt, hogy az az óhajta, melylyel beszédét végzé, nem sokáig marad óhajtas s a szegedi erdőőri szakiskola rövid idő alatt új társintézetekkel oszthatja meg nehéz feladatát.

Egyelőre a szegedi iskola működésétől függ leginkább, hogy e reményünk mikor teljesezhetik, mert mint mindenütt, itt is a kezdet sikere határoz a folytatás felett; de e tekin-

tetben legkevésbé sincs okunk aggódni, hisz maguk azon körülmények, melyek között működését, megkezdte biztosítékul szolgálhatnak arra, hogy a szegedi iskola feladatának teljesen megfeleljen s rövid idő alatt virágzó intézet válik belőle.

A megnyitásánál nyilvánult érdeklődés sorsa iránt s különösen az a kevés közintézetnek osztályrészül jutó szerencse, hogy alig néhány nappal megnyílása után felséges királyunk legmagasabb figyelmében és dicsérő elismerésében részesülhetett, nemcsak a kormánynak gondoskodását biztosították részére még fokozottabb mértékben, hanem egyszersmind Szeged jövőjével is szorosán összefűzték sorsát. Ennél pedig több biztosítékot jövője iránt semmi sem nyújthat e kezdő intézetnek.

Szegednek az ország óhajtása szerint nagy és virágzó várossá kell lenni, de hogy azzá lehessen, iparának és kereskedelmének fejlesztése mellett, az alföld gazdasági érdekeit is fel kell karolnia; bizonyos fokig e téren is vezetőjévé kell lennie annak a nagy vidéknek, melynek központját van hivatva képezni. S ha e feladatát — mint egész biztosan remélni lehet — teljesíti, akkor saját területén s értelmisége által környezetében is hathatósan támogatni fog minden törekvést, mely az alföldi puszták beerdősítését célozza.

Ezzel pedig a legfőbb feltételét teremti meg a szegedi erdőőri szakiskola eredményes működésének, azt t. i., hogy kikerülő növendékei hasznosan érvényesíthetik ügyességüket az életben.
